

Čís. 5235.

Okolnosť, že obžalovaní sa zúčastnili spoločného búrania steny väznice, aby sami utiekli, nevylučuje podriadenie ich činu pod ustanovenie 1. odst. § 447 tr. zák.

Jednanie každého z obžalovaných nebolo by trestným činom podľa tohoto ustanovenia len vtedy, keď by každý z obžalovaných pracoval len a výlučne na svojom vlastnom úteku.

(Rozh. zo dňa 27. februára 1935, Zm IV 392/34.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti V. G. a spol., obžalovaným zo zločinu podľa § 447 tr. z., na základe verejného pojednávania vyniesol rozsudok, ktorým vyhovel zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, z dôvodu zmätku podľa § 385, č. 1 a) tr. p. zrušil rozsudky obidvoch nižších súdov v celom rozsahu a uznal právom: Obžalovaní: J. H. a B. A. sú vinní zločinom podľa § 447, odst. 1 tr. z., ktorý tak spáchali, že 14. augusta 1932 v K. Ch. vo vzájomnej spoločnosti a spoločne aj s tretím väzňom počali rozoberať tehlovú stenu kobky väznice, aby spoločne s ním mohli z väzby uprchnúť, že tedy poskytli pomoc väzňovi, aby utiekol z väzby.

Z d ô v o d o v :

Zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, ktorá uplatňuje dôvod zmätku podľa § 385, č. 1 a) tr. p., nelze odopreť oprávnenia. Odvolací súd zistil, že obžalovaní J. H. a B. A. búrali stenu väznice spoločne s väzňom V. G., aby spoločne s ním mohli z väzby uprchnúť. Názor nižších súdov, že v tomto jednaní obžalovaných H. a A. nie je obsažená skutková povaha zločinu podľa 1. odst. § 447 tr. z., je mylný. To, že obžalovaní zúčastnili sa spoločného búrania steny väznice, aby sami utiekli, nevylučuje podriadenie ich činu pod ustanovenie 1. odst. § 447 tr. z. Jednanie každého z obžalovaných nebolo by trestným činom podľa tohoto §-u len vtedy, keď by každý z obžalovaných pracoval len a výlučne na vlastnom úteku. Tým však, že každý z týchto obžalovaných vlastnou prácou pomáhal úmyselne k úteku iného väzňa, jeho čin zakladá skutkovú povahu zločinu podľa 1. odst. § 447 tr. z. Oslobodzujúce rozsudky obidvoch nižších súdov sú tedy dotknuté zmätkom podľa § 385, č. 1 a) tr. p. Preto boli zrušené podľa 1. odst. § 33 por. nov. a bol vynesený odsudzujúci rozsudok.

Čís. 5236.

Za rozhodnutie alebo opatrenie súdne v smysle § 108, odst. 1 tr. zák. možno označiť u okresného súdu len taký úkon, ktorý bol prevedený v trestnom pokračovaní samosudcom tohoto okresného súdu.

V pokračovaní o opravnom prostriedku v záujme právnej jednotnosti nemôže byť súkromnému žalobcovi uložená povinnosť nahradiť útraty trestného pokračovania.

(Rozh. zo dňa 27. februára 1935, Zm IV 672/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti V. Ch. a spol. pre prestupok pomlavy na základe verejného pojednávania následkom opravného prostriedku generálneho prokurátora k zachovaniu právnej jednotnosti podľa § 441 tr. por. vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd vyhovuje opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti a vyslovuje, že rozsudkom krajského súdu v K. ako odvolacieho súdu zo dňa 14. augusta 1934 bol porušený zákon v ustanovení § 105, č. 3, 108, odst. 1. tr. zák., § 12 prest. zák. a § 13, odst. 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a nar. Súčasne sa podľa ostatného odseku § 442 tr. p. citovaný rozsudok zrušuje; dôsledkom toho zrušuje sa ďalej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 c) tr. por. podľa §§ 554, odst. 2 a 423, odst. 2 tr. p. z úradnej povinnosti rozsudok okresného súdu v K. zo dňa 22. septembra 1933, pokiaľ ním boli obžalovaní V. Ch., A. M-ová a J. U. uznaní vinnými prestupkom pomlavy podľa § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a uznáva sa právom, že sa títo obžalovaní oslobodzujú podľa § 326, č. 3 tr. p. od obžaloby, podanej na nich pre prestupok pomlavy podľa § 2 zák. č. 108/1933 Sb. zák. a nar.

D ô v o d y:

Rozsudkom okresného súdu v K. zo dňa 22. septembra 1933 boli obžalovaní V. Ch., A. M. a J. U. uznaní vinnými prestupkom pomlavy podľa § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a odsúdení bezpodmienečne k peňažitým trestom po 300 Kč, prípadne každý na 6 dní uzamknutia a k náhrade útrat trestného pokračovania, kdežto ostatní obžalovaní J. L., M., S. D., E. G., G. G. a J. M. boli podľa § 326, č. 2 tr. p. od obžaloby pre tento prestupok oslobodení. Proti tomuto rozsudku ohlásili obžalovaní V. Ch., A. M. a J. Ú. ihneď po jeho vynesení odvolanie do viny a do nepovolenia podmieneného odkladu výkonu trestu; podľa osvedčenia pojednávajúceho sudcu žiadal obžalovaný J. Ú. súčasne o doručenie opisu rozsudku, ktorý mu bol k nariadeniu pojednávajúceho sudcu doručený dňa 16. októbra 1933. Pojednávajúci sudca nariadil ďalej doručenie rozsudku aj oslobodeným obžalovaným, ktorí neboli na pojednávaní prítomní. Písomným podaním zo dňa 23. septembra 1933 ohlásili obžalovaní V. Ch., A. M-ová, J. Ú. znova svoje odvolanie ohlásené už ústne na pojednávaní a žiadali o doručenie opisu rozsudku. Toto podanie nebolo sudcovi predložené a žiadosť obžalovaných V. Ch. a A. M-ovej o doručenie opisu rozsudku nebola preto vybavená. Podaním, ktoré došlo na súd dňa 21. októbra 1933, obžalovaní V. Ch., A. M-ová a J. Ú. svoje odvolanie odôvodnili.

Dňa 8. marca 1934 učinil súdny kancelársky asistent S. B. vo spise záznam, že doručienky o doručení rozsudku obžalovaným J. L., S. D. a E. G. vrátené neboly a že sa im preto rozsudok znova doručuje. Na to kancelárska pomocníčka A. K. tohože dňa vypravila opisy rozsudku menovaným trom obžalovaným. Prípisom zo dňa 17. mája 1934 predložil okresný súd spisy odvolaciemu súdu. Na odvolacom pojednávaní navrhoval obhájca odvolavších sa obžalovaných zrušenie rozsudku okrem iných dôvodov aj preto, že »šesťmesačná lehota na stíhanie trestného činu ubehla«. Odvolací súd rozsudkom zo dňa 14. augusta 1934 rozsudok prvostupňového súdu podľa § 554, odst. 2 tr. p. potvrdil a odsúdil

odvolavších sa obžalovaných k náhrade útrat odvolacieho pokračovania. Tento rozsudok stal sa pravoplatným.

V dôvodoch rozsudku uvádza odvolací súd, že zistil, že »rozsudok bol vynesený dňa 22. septembra 1933 a spisy boli predložené odvolaciu súdu teprve dňa 17. mája 1934«. Cez to však má odvolací súd za to, že vo veci premlčanie nenastalo, lebo »posledné sudcovské opatrenie bolo učinené v predmete doručenia rozsudku niektorým obžalovaným dňa 8. marca 1934, teda pred uplynutím šesť mesiacov.« Prejavený tým právny názor je mylný, pokiaľ považuje opatrenie zo dňa 8. marca 1934 za opatrenie sudcovské, správne opatrenie súdne.

Podľa § 108, odst. 1 tr. z. premlčanie sa pretrhuje len súdnym rozhodnutím alebo opatrením proti pachateľovi alebo účastníkovi pre spáchaný zločin alebo prečin. Toto obecné ustanovenie trestného zákonníka o zločinoch a prečinoch (zák. čl. V:1878) platí podľa § 12 tr. z. o prest. tiež o prestupkoch, lebo tento zákon (zák. čl. XL:1879) nestanoví v § 31 ináčej.

Za rozhodnutie alebo opatrenie súdne v smysle § 108, odst. 1 tr. z. možno označiť u okresného súdu len taký úkon, ktorý bol prevedený v trestnom pokračovaní samosudcom tohoto okresného súdu; vychádza to z predpisov v §§ 1, 2 zák. čl. XXXI/1871, §§ 1—3 zák. zo dňa 27. novembra 1896, č. 217 ř. z., § 209 zák. zo 24. júna 1926, č. 103 Sb. z. a nar. a § 14, odst. 1 zák. čl. VII/1912, ktoré ustanovujú, že okresný súd pozostáva z okresného sudcu (alebo viacerých) a v trestných veciach pokračuje okresný súd ako samosudca: tieto zákony, pokiaľ ide o trestné súdnictvo u okresných súdov, neboly v tomto smere neškoršími zákonmi zmenené, menovite tiež nie zákonom zo dňa 27. marca 1931, č. 57 Sb. z. a nar. o použití úradníkov vyššej pomocnej súdnej služby u súdov a poručenských úradov až na výnimku podľa § 1, č. 6 tohoto zák., ktorá však tu neprichádza v úvahu. Nelze preto označiť za súdne opatrenie úkon, ktorý bol v súdenom prípade prevedený úradníkom súdnej kancelárie, povolaným iba k výkonu rozhodnutia alebo opatrenia súdu. Nesprávne preto označil odvolací súd uvedené opatrenie súdneho kancelárskeho asistenta S. B., prípadne kancelárskej pomocníčky A. K. za súdne opatrenie. Proti menovaným odsúdeným obžalovaným stalo sa sudcovské opatrenie dňa 22. septembra 1933 vynesením rozsudku, prípadne ohľadom J. Ú. nariadením o doručení rozsudku dňa 23. septembra 1933, a potom až dňa 17. mája 1934. Medzi týmito dvoma súdnymi opatreniami uplynula doba dlhšia šiestich mesiacov, v ktorej sa nestalo žiadne súdne rozhodnutie alebo opatrenie, ktoré by sa vzťahovalo na týchto obžalovaných. Keďže išlo o čin trestný podľa zákona zo dňa 28. júna 1933, č. 108 Sb. z. a n., uplynula tým doba, uplynutie ktorej sa vyžaduje podľa § 13, odst. 2 cit. zák. k premlčaniu trestného stíhania. Tým bol daný dôvod vylučujúci — podľa § 105, č. 3, § 108 tr. z. a § 12 tr. z. o prest.— trestné pokračovanie. Takého dôvodu mal dbať odvolací súd z úradnej povinnosti (§ 385, odst. 1 č. 1 c) a odst. 2, § 423, odst. 2 a § 554, odst. 2 tr. p.) a keď ho nedbal, porušil zákon v ustanoveniach vo výrokovej časti tohoto rozsudku citovaných. Porušením zákona boli obžalovaní V. Ch., A. M-ová a J. Ú. neprávom odsúdení, takže je daný prípad posledného odstavca § 442 tr. p. a bolo preto treba nielen zrušiť odvolací rozsudok pre porušenie zákona, ale zrušiť aj odsudzujúci rozsudok súdu I.

stolice a týchto obžalovaných podľa § 326, č. 3 tr. p. obžaloby sprostíť. Generálna prokuratúra — zreteľne len in eventum — navrhovala vysloviť porušenie zákona tiež v druhom odstavci § 108 tr. z.; pokiaľ by sa totiž opatrenie z 8. marca 1934 o doručení rozsudku oslobodeným obžalovaným považovalo za súdne opatrenie, nesmerovalo proti odsúdeným obžalovaným a nemohlo premlčaciu lehotu ohľadom týchto obžalovaných pretrhnúť so zreteľom na cit. predpis II. odst. § 108 tr. z. Keď však najvyšší súd uznal, že tu nešlo vôbec o súdne opatrenie, nemohol uvažovať o jeho prípadnom význame s hľadiska ustanovenia práve cit. a nezaoberal sa vecne uvedeným, len eventuálnym návrhom.

Najvyšší súd neuznal — ako to generálna prokuratúra navrhla — hlavnú súkromnú žalobkyňu R. W. povinnou k náhrade nákladov trestného pokračovania, lebo neshľadal v predpisoch § 442 tr. por. základu k takému opatreniu. Ako zásadu stanoví posl. odst. tohoto § predovšetkým, že rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým sa vyslovuje porušenie zákona, nemá zpravidla pre strany účinku; len ako výnimky z tohoto pravidla sú v ďalšej vete ustanovené oprávnenia najvyššieho súdu na oslobodenie obžalovaného porušením zákona odsúdeného, na zmiernenie trestu a na prikázanie vecí príslušnému úradu. Povinnosť obžalovaných k náhrade útrat trestného pokračovania odpadla zrušením odsudzujúceho rozsudku (§ 482, odst. I tr. por.); povinnosť súkromnej žalobkyne, ktorá by v riadnom pokračovaní musela byť vyslovená podľa predpisu II. odst. cit. §, nemôže byť stanovená v pokračovaní o opravnom prostriedku k zachovaniu právnej jednotnosti, pretože by takto bol proti súkromnej žalobkyňi určený taký účinok, ktorý nie je pripustený v citovaných výnimkách podľa § 442 tr. por. a ktorý tedy rozhodnutie o opravnom prostriedku k zachovaniu právnej jednotnosti podľa zásady v tomto § stanovenej proti strane — hlavnej súkromnej žalobkyňi — mať nemôže.

Čís. 5237.

Pri posudzovaní prísnosti trestov na slobode neľze hľadeť na vedľajší peňazitý trest.

Súd porušil zásadu § 387, odst. 3 tr. p., vymeral-li obžalovanému — bez toho, že by sa bol žalobca odvolal v jeho neprospech — znova trest síce v miernejšom druhu (uzamknutia), avšak dlhšieho trvania (na miesto 3 dní väzenia a peňazitého trestu 100 Kč 5 dní uzamknutia).

(Rozh. zo dňa 27. februára 1935, Zm IV 682/34.)

Najvyšší súd vyniesol v trestnej veci proti A. R., obžalovanej z prečinu urážky na cti, na základe verejného pojednávania o opravnom prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanom generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. por., tento rozsudok: Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti sa uznáva základným a vyslovuje sa, že pravoplatným rozsudkom krajského súdu v K. zo dňa 14. novembra